

ԳՈՐԳԱՇԻՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՄԱԿԱՆԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

ԱՆՑԵԱԼԷՆ ՄԻՆՁԵՒ ՄԵՐ ՕՐԵՐԸ

Այսօր կարկառուն փաստեր որևէ տարակոյս չեն թողուր որ Հայաստանի պատմական սահմաններուն մէջ կանխագոյն ժամանակներուն իսկ արուեստներ եւ արհեստներ մեծապէս ծաղկած էին :

Մասնաւորաբար հիւսուածեղէնի ճարտարարուեստը շատ զարգացած էր, եւ դրացի երկիրներու մէջ համբաւ ստացած : Ասորեստանի աշխարհակալ Սարգոնի Ք. Ա. 714ին արդէն լաւ ծանօթ յիշատակարանը մեզի կու տայ շահեկան ցանկ մը Ուրարտուէն զրաւուած ոսկի, արծաթ, փղոսկրէ իրերու, որոնց կարգին իբր արժէքաւոր աւար կը յիշուին Արարատի եւ Կուրիի կարմիրով ներկուած հիւսուածեղէնները :

Արարատի կարմրաներկ հիւսուածեղէնները Քրիստոսէ վերջ եւ մինչեւ մեր օրերուն շարունակուեցան համբաւաւոր ըլլալ իբր որդանով կամ զըրմըզով ներկուած :

Ասկէ զրեթէ 2700 տարի առաջ ոչ միայն պատմական Հայաստանի հիւսուածեղէնները քաղաքակիրթ աշխարհին մէջ հռչակաւոր էին՝ այլ նաեւ անոնց մէկ մասնաւորութիւնն էր իրենց որոշ կարմիր գոյնը : Ասիկա այնքան նշանաւոր էր որ հարուստ Ասորեստանի անուանի մէկ աշխարհակալ թագաւորը, ինչպէս էր Սարգոն, ինքզինքը հպարտ կը զգար Արարատի (Ուրարտուի, Հայաստանի) կարմրաներկ հիւսուածեղէնները իբր աւար յիշելու իր արշաւանքին արծաթի, ոսկիի եւ փղոսկրի կողոպուտի շարքին :

Արարատի կարմիրը, մեր որդանը, իբր զըրմըզ Պարսից եւ Արարացուց մէջ ալ իր մեծ համբաւը պահեց : Հայկական հիւսուածեղէնները շարունակեցին մաս կազմել Արարացուց ընչաքաղցութեան : Հայկական գորգերը նոյնիսկ բնահարկ նկատուեցան :

«Հայաստանի եւ Փոքր Ասիոյ մէջ՝ զօրղաշինութիւնը հաւանաբար գոյութիւն ունէր քրիստոնէութենէ առաջ եւ հնագոյն գորգերը, որոնք մեզի հասած են, թէեւ մասամբ ենթարկուած աւելի արեւելեան